

Katz Mózes És Családja

Ez a felvétel a z idősebbik fiam, Alexander esküvőjén készült. A hüpe alatt a fiam felesége, Mária ül. Bal oldalon ül a fiam anyósa, mellette pedig a fiam sógornője. A jobb oldalon ül az én feleségem, Vera. Baloldalt áll az idősebbik fiam, Alexander, a jobb oldalon állok én, mellettem pedig Vladimir van. A felvétel Huszton készült, 1978-ban. Miután leszereltem, amennyire csak tudtam, igyekeztem betartani a zsidó tradíciókat. Azt nem tehettem meg, hogy szombaton ne dolgozzam, merthogy a szombat munkanap volt. De megemlékeztem minden zsidó ünnepről, és olyankor nem dolgoztam. Ehhez elég agyafúrtnak kellett lennem. Amikor jött a Pészah, a Ros Hásáná vagy akár a Jom Kipur, kijelentettem, hogy az autó nagyon rossz állapotban van. Amíg a szerelő a kocsival bíbelődött, addig én nem dolgoztam. Az ünnepeken mindig elmentem a zsinagógába is. 1956-ban a feleségemmel átköltöztünk Husztra. Ott volt az ipari kombinát, ahol dolgoztam. Adtak lakást, egy kis kertes házikót. Egyszobás ház volt, konyhával és verandával. Apránként hozzáépítettem még egy szobát, berendeztem a házat. A kertben pedig gyümölcsfákat ültettem és szőlőt. Mára ez a szőlő akkorára nőtt, hogy betéríti az egész udvart, mint egy tető. Miután átköltöztünk Husztra, a feleségemmel eljártunk a zsinagógába. A huszti zsinagóga volt az egyetlen a Kárpátalján, amely még ezekben az években is működött, és nem zárták be, nem rombolták le. A huszti zsidók kiálltak mellette. A zsinagóga egy cipőgyár mellett volt. A helyi hatalmasok úgy döntöttek, hogy átadják az egészet a gyárnak, lebontják a zsinagóga körüli kerítést, és ott csinálják meg a cipőgyár klubhelyiségét. De egy teljes napig védték a zsinagógát a nők, öregasszonyok kapával és baltával, és nem hagyták, hogy elvegyék tőlük a zsinagógát, kiálltak mellette. Ha férfiak védték volna, nem öregasszonyok, mindet letartóztatták volna, és börtönbe vagy Szibériába küldték volna, de öregasszonyokra mégsem lehet kezet emelni. Ez a csodával határos módon megmentett zsinagóga mindvégig működött a szovjethatalom idején, és működik még ma is. Az első fiunk, Alekszander 1958-ban született. Az ő zsidó neve Aser, apám tiszteletére. A második fiunk, Vladimir 1962-ben született, a zsidó nevét Vera apjának tiszteletére adtuk, Volfnak hívták. Természetesen mindkét fiamnak csináltunk brit milát [körülmetelés]. Iskolában tanultak, kisdobosok is voltak meg úttörők, komszomolisták, minden, amit megkövetelt a

szovjet rendszer. De én foglalkoztam velük, megtanítottam nekik mindent, amit egy zsidó fiúnak tudnia kell. A fiaim ismerték a zsidó történelmet, a hagyományokat, tudtak imádkozni. És még az iskolában is nagyon sikeresek voltak. Segítettek az anyjuknak a munkában, nem húzódoztak a falusi munkától. Alekszander, miután elvégezte a nyolcosztályos ukrán általános iskolát, fölvételizett a huszti erdőgazdasági technikumba. Vörös diplomával végezte el a technikumot, aztán művezetőként dolgozott. A kisebbik pedig, Vladimir, miután elvégezte az elektrotechnikai technikumot, háztartásigép-szerelőként dolgozott. Mindketten zsidó lányt vettek el, és mindkét fiúnak igazi zsidó esküvője volt, hűpével, ahogy kell. Amikor 1980-ban Alekszandernak megszületett a fia, Dávid, senki sem értett már Huszton a körülmetéléshez. Úgyhogy a feleségem Moszkvába vitte a kis unokánkat, ott csinálták meg a brit miláját.